

CONCEPT-VERSLAG KLANKBORDGROEPVERGADERING

10 maart 2015

Op dinsdag 10 maart heeft een vergadering van de Klankbordgroep Waterfront plaatsgevonden met één hoofdthema: presentatie over de samenhang in de openbare ruimte van fase 2. Daarnaast is een update gegeven van de laatste stand van zaken. De bijeenkomst vond plaats in het stadhuis aan de Havendam 56 te Harderwijk.

1. Opening voorzitter Fons Asselbergs

a. Welkom

Voorzitter van de Klankbordgroep Waterfront, de heer Prof. Drs. A.L.L.M. Asselbergs, opent de avond om 19.30 uur en heet de aanwezigen welkom.

Mededelingen:

Afmeldingen ontvangen van:

- De heer B. Roeterd, vertegenwoordiger Vereniging Natuurmonumenten
- Mevrouw M. van Balen, vertegenwoordiger woningcoöperatie Uwoon
- De heer M. Foppen, vertegenwoordiger Bedrijvenkring Harderwijk
- De heer A. Posthumus, vertegenwoordiger ondernemers Boulevard
Hij wordt vervangen door de heer J. Kok
- De heer H.P.J.A.M. Meeuwisse, vertegenwoordiger wijkplatform Zeebuurt
- De heer Motshagen, vertegenwoordiger KV Dolfijnen
- Mevrouw Meijer, vertegenwoordiger bewonerscollectief Havendam

Nieuwe deelnemers:

De voorzitter verwelkomt voor deze vergadering twee nieuwe personen:

- De heer G. Reijerse, eigenaar van restaurant De Admiraal (Boulevard)
- De heer C. Verbeek, eigenaar van hotel/restaurant Allure (Boulevard)

De voorzitter geeft aan dat ondernemers aan de Boulevard in principe vertegenwoordigd worden door de heer Posthumus en bij diens afwezigheid door de heer Kok. Hij benadrukt daarbij in het algemeen de rol van de vertegenwoordigers en de verantwoordelijkheid om terug te koppelen aan en af te stemmen met de achterban.

b. Agenda

De voorzitter meldt dat de agenda voor de vergadering uit twee onderdelen bestaat: presentatie over de samenhang in de openbare ruimte van fase 2 en een korte update van de stand van zaken in het Waterfront.

2. Presentatie over de samenhang in de openbare ruimte van fase 2.

De voorzitter geeft het woord aan de heer van der Horst van Lodewijk Baljon landschapsarchitecten om een presentatie te geven over de samenhang en kwaliteit in de openbare ruimte (fase 2). Lodewijk Baljon landschapsarchitecten is vanaf 2005 op verschillende momenten betrokken het project Waterfront. Nu is hen gevraagd een advies te geven over de samenhang in de openbare ruimte, vanaf het Strandeiland tot aan de nieuwe jachthaven. Met als doel dat de te ontwikkelen openbare ruimte bijdraagt aan de kwaliteitsslag die met het Waterfront wordt beoogd, het versterken van de samenhang van het Waterfront en een optimaliseringslag in profielen en materiaalkeuzen.

De heer van der Horst geeft aan dat de afgelopen jaren in diverse documenten afspraken zijn vastgelegd, die bepalend zijn voor de inrichting (van delen) van de openbare ruimte. Op basis van afspraken is gezocht naar eenduidigheid en samenhang. Als voorbeeld geeft hij de kadehoogtes. Door de verschillende kadehoogtes zoveel mogelijk terug te brengen naar één hoogte en zoveel mogelijk op

dezelfde manier af te werken, wordt eenduidigheid en samenhang gecreëerd. Daarnaast geeft het de mogelijkheid om een paar bijzondere plekken te creëren, waar men het water bijvoorbeeld op een andere manier kan beleven. Dit geldt ook voor straatmeubilair, beplanting, bestrating, ect.

- De voorzitter geeft aan dat deze presentatie ook is gehouden in de stuurgroep. Hij vraagt hoe de leden in de stuurgroep hebben gereageerd.
- De heer van der Horst antwoordt dat de stuurgroep heeft ingestemd met het advies met de kanttekening dat er vanuit de gemeente en supervisie nog wijzigingen kunnen worden aangebracht. Bijvoorbeeld op het gebied van de bruggen en straatmeubilair. De gemeente heeft bijvoorbeeld een bepaalde visie wat betreft straatmeubilair in de binnenstad.
- De heer Brouwer licht toe dat het gaat om het vinden van de juiste balans. De gemeente heeft de zorg dat er soms te strak gestuurd wordt op geld ten koste van de kwaliteit.
- De heer de Vries geeft zijn complimenten aan de heer van der Horst. Wel vraagt hij zich af of de doorsnede van de voetgangersstrook van het oostelijke deel van de Boulevard niet erg smal is. De voetgangersstrook lijkt namelijk smaller dan in de huidige situatie, die op drukke dagen nu al te smal is.
- De heer van der Horst begrijpt de zorg van de heer de Vries, maar geeft aan dat er ook voldoende ruimte moet zijn voor de rijweg en terrassen. Het is wel een aandachtspunt bij de verdere uitwerking van de Boulevard.
- De heer Brouwer voegt daaraan toe dat de Boulevard in de huidige situatie niet autoluw is. In de nieuwe situatie is de Boulevard in het hoogseizoen autoluw.
- De heer Nagtegaal vraagt zich af waar en met wat voor vervoer bezoekers van het Dolfinarium worden afgezet op de Boulevard.
- De heer van Schoten antwoordt dat achter de parkeergarage van het Dolfinarium een faciliteit komt waar bezoekers door bijvoorbeeld touringcars kunnen worden afgezet. De Boulevard blijft autoluw.
- De heer Nagtegaal vraagt zich af wat het doel is de Havenkom ter hoogte van de Lelyhaven. Daarnaast wil hij weten wat de hoogte van de bruggen is.
- De heer van der Horst antwoordt dat er twee ophaalbruggen komen over de Havenkom om beide wegen te faciliteren. Het is niet de bedoeling om aan te meren in de Havenkom, maar deze locatie biedt wel ruimte om aan het water te zitten. De doorvaart is ca. 5 meter breed en de hoogte, als de bruggen dicht zijn, ca. 1.20 meter.
- De heer Kooijman vraagt of de bruggen daadwerkelijk ophaalbruggen worden, waardoor de Lelyhaven definitief bereikbaar is voor bijvoorbeeld zeilboten.
- De heer van Schoten geeft aan dat dit ophaalbruggen worden. Daarvoor is subsidie van de provincie verkregen.
- De heer Nagtegaal wil weten waarom de Prins Willem Alexander op de Kop van de Stadswerven komt te liggen.
- De heer van Schoten geeft aan dat de Prins Willem Alexander alleen in het laagseizoen in Harderwijk ligt.
- De heer Brouwer voegt daar aan toe dat de gemeente een langdurige overeenkomst heeft met de Prins Willem Alexander, waardoor de ligplaats is meegenomen in de ontwerpen.
- De heer Kooijman haakt op deze vraag in en refereert aan een eerdere discussie over de ligplaatsen van historische schepen, waarbij expliciet is gekeken welke schepen een positieve bijdrage kunnen leveren aan het havenklimaat. Zowel in de zomer- als winterperiode. Hij benadrukt dat men rekening moet houden met verschillende voorzieningen.
- De heer Brouwer geeft aan dat het beleidsplan historische schepen nog geen bestuurlijke status heeft, maar dat er rekening wordt gehouden met eventuele voorzieningen.
- De heer Kok geeft aan dat de verbinding tussen Boulevard en de Harderwijkse binnenstad een belangrijk aandachtspunt is. Hij vraagt zich af, aan de hand van de tekening van de twee bebouwingsblokken aan de Dolfinariumzijde, waar de bezoekers van het Dolfinarium het park verlaten.

- De heer van der Horst vertelt dat de ingang/ uitgang van het Dolfinarium in principe niet wordt verplaatst. De bezoekersstroom komt uit bij de binnenhaven, vandaaruit kunnen zij een bezoek brengen aan de binnenstad. Aandachtspunt is het ophaalpunt dat achter de bebouwingswand ligt.
- De heer Brouwer wil geen verwachtingen wekken, omdat Synchroon nog bezig is met het uitwerken van het commerciële concept. Eén van de scenario's omvat het verplaatsen van de entree van het Dolfinarium. Niets staat nog vast.
- De heer Kok vindt het wel een belangrijk aandachtspunt; het is een gemiste kans als bezoekers van het Dolfinarium ter hoogte van Papa Beer het park verlaten.
- De heer Brouwer is benieuwd hoeveel bezoekers van het Dolfinarium ook daadwerkelijk naar een dag in het park nog een bezoek aan de binnenstad brengen.
- De heer Kok antwoordt dat er relatief veel bezoekers ook nog een bezoek brengen aan de binnenstad en dat het goed zou zijn om dit verder te stimuleren, door bijvoorbeeld de inrichting van het gebied.
- Mevrouw Slokker beaamt dit en geeft aan dat dit ook blijkt uit de passantentelling. Zij stuurt deze door naar de heer Brouwer.
- De heer van Schoten benadrukt dat het Boulevardgebied een andere functie krijgt dan wat het gebied nu heeft.
- De heer de Vries geeft aan dat bij het begin van de planvorming de relatie van het Dolfinarium met de binnenstad wordt bekrachtigd door de entree van het Dolfinarium tegenover de ingang van de Vischmarkt te plaatsen.
- De voorzitter vraagt wie dit bepaalt.
- De heer Brouwer geeft aan dat het ontwikkelen van het commerciële concept in eerste instantie de verantwoordelijkheid is van het Consortium, dat in goed overleg met het Dolfinarium kijkt naar de plaatsing van de entree.
- De heer Kok vraagt zich af waarom ondernemers van de Boulevard en het centrummanagement niet worden betrokken bij de besluitvorming. Immers, het gaat hier om een breed belang.
- De heer van Schoten voegt er aan toe dat er meerdere belangen spelen.
- De heer Brouwer vindt het een duidelijk signaal, maar geeft wel aan dat het Consortium in de lead is om een commercieel concept ontwikkelen. Dit gebeurt op basis van de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) en het Hoofdlijnenakkoord. Daarna lijkt het de heer Brouwer een goed moment om het concept te bespreken in de Klankbordgroep en geeft dit mee aan de heer van Hunen, projectleider van fase 2 vanuit het Consortium.
- De voorzitter vraagt of de heer van Hunen het standpunt van de klankbordgroep in ieder geval al signaal wil meenemen in de ontwikkelstrategie.
- De heer Kouer reageert dat het Dolfinarium zich altijd welwillend naar de Harderwijkse binnenstad heeft opgesteld en dat ook zal blijven doen. Daarbij moet wel in ogenschouw worden genomen dat het Dolfinarium van eigenaar is veranderd, waardoor het Dolfinarium zich op dit moment terughoudend opstelt wat betreft deelname in de ontwikkeling van de commerciële plint. Daarnaast is niet bekend hoe de nieuwe eigenaar tegen de ontwikkeling van het park zelf aankijkt en investeringen die daarmee gepaard gaan. De heer Kouer geeft wel nadrukkelijk aan dat alle partijen, die meedenken met het commercieel concept, zich bewust zijn van de meerwaarde juist zit in het koppelen van de drie parels: Dolfinarium, Boulevard én Binnenstad.
- De heer Verbeek vindt het een mooi plan, maar vraagt zich af hoe het stuk tussen de Strandeiland, Dolfinarium en de havenkom (vanaf de brug ter hoogte van de Vischpoort) wordt ontwikkeld. Ook vraagt hij zich af hoe men vanuit de Binnenstad de Boulevard bereikt.
- De heer van der Horst geeft aan dat het profiel van de binnenhaven wordt doorgetrokken naar het Strandeiland. Wat betreft de bereikbaarheid, nu is alleen gekeken naar de hoofdstructuren, vervolgens wordt het gebied verder uitgewerkt. Ook wat betreft de verbinding van de Bruggestraat en de Boulevard.
- De heer Verbeek is ook benieuwd hoe het staat met de aansluiting van de vaargeul op de havenkom.

- De heer Brouwer geeft aan dat het besluit voor het verlengen van de vaargeul richting de havenkom onherroepelijk is geworden. Boskalis treft op dit moment de voorbereidingen om het werk uit te voeren.
- De heer Kooijman vraagt zich af hoe men naar het 'einde' van de boog kijkt ter hoogte van de jachthaven. Voor zijn gevoel loopt dit een beetje dood. Hij pleit ervoor om op dat punt iets te maken wat reden geeft om daar naar toe te lopen, bijvoorbeeld een uitkijkpunt over het water.
- De heer de Vries vraagt het denkbaar is om alvast bomen te planten op het Noordereiland, zodat de bomen alvast kunnen groeien en op een later moment verplaatst kunnen worden.
- De heer van der Horst snapt de beredenering van de heer de Vries, maar geeft aan dat bomen verder opkweken en verplaatsen veel tijd en geld kost. Dat neemt niet weg dat het belangrijk is om meteen een degelijke groenstructuur aan te leggen, zodat de verschillende gebieden vanaf het eerste begin karakter hebben.
- De heer Kooijman geeft aan dat dit ook geldt voor jachthaven De Knar, die aan het eind van het jaar al klaar is. De jachthaven bepaalt voor een groot deel de entree vanaf het water.
- De heer Reijerse is benieuwd hoe men denkt om te gaan met de terrassen op de Boulevard. De parkeerhavens, die in de zomerperiode ruimte aan terrassen moet geven, zijn erg smal. Daarnaast is het bijna niet mogelijk om bijvoorbeeld windschermen te plaatsen.
- De heer van der Horst geeft aan dat dit ook een aandachtspunt is bij de verdere uitwerking van het gebied.
- De heer Reijerse vraagt zich ook hoe dit zit met fietsers. De Boulevard is in de zomerperiode autoluw, maar er wordt volop gefietst in de zomerperiode. De Boulevard is bijvoorbeeld ook onderdeel van de Zuiderzeeroute.
- De heer van Schoten geeft aan dat de Boulevard van een ontsluitingsweg veranderd in een verblijfsgebied. Er is voldoende ruimte voor fietsers.
- De heer Peterse vraagt zich dat af en vraagt zich ook af hoe bereikbaar de terrassen zijn met al het fietsverkeer.
- De heer de Jong geeft ook aan dat er in het ontwerp, zover hij het kan zien, ook geen rekening is gehouden met het parkeren van fietsen.
- De voorzitter merkt op dat de vragen over de inrichting van de Boulevard, voor wat betreft terrassen, voetgangers en fietsers, voldoende aanleiding geven om dit onderwerp te agenderen voor een klankbordgroepvergadering.
- De heer Brouwer is het eens met de voorzitter en geeft aan dat als het concept-ontwerp gereed is, dit te agenderen voor de vergadering van de klankbordgroep.
- De heer Verbeek geeft aan dat het ook goed zou zijn om naar de juridische aspecten te kijken. Wie is verantwoordelijk bij bijvoorbeeld een ongeval met fietsers en voetgangers.
- Mevrouw Slokker is benieuwd in hoeverre rekening is gehouden met het materiaal en straatmeubilair dat reeds gebruikt is in de binnenstad.
- De heer van der Horst antwoordt dat binnen het budget gezocht is naar materialen en straatmeubilair dat aansluit bij (de sfeer van) de binnenstad. Zoals eerder aangegeven moeten deze gebieden op elkaar versterken.

3. Korte update stand van zaken en ontwikkelingen Waterfront

De heer Brouwer staat aan de hand van een aantal foto's stil bij een reeks gebeurtenissen die in de afgelopen periode hebben plaatsgevonden. Daarnaast licht hij een aantal onderwerpen verder toe.

Voortgang woningbouw

De bouw van de eerste woningen is in februari 2015 hervat. Het consortium heeft de kopers toegezegd dat de eerste woningen in mei worden opgeleverd. Daarnaast verloopt de verkoop van de woningen in de tweede fase van het Zuidereiland voorspoedig. De eerste 10 kopers hebben inmiddels hun handtekening gezet. Als alles goed gaat, kan direct na de oplevering van de eerste woningen het startsein worden gegeven voor de bouw van de volgende woningen op het Zuidereiland. Daarnaast wordt achter de schermen hard gewerkt aan de uitwerking van de boothuizen en de appartementen op de punt van het Zuidereiland en de Watersportboulevard. Naar verwachting gaan deze producten voor de zomer in de verkoop.

Voortgang aanleg Jachthaven de Knar

Volgende week start de bouw van het nieuwe havenkantoor met werkplaats en sanitaire voorzieningen en daarboven het woonhuis voor de havenmeester. Daarnaast komt het clubhuis met leslokalen, sanitaire voorzieningen, kantine en een terras aan het water. Naar verwachting is de jachthaven voor het komende winterseizoen gebruiksklaar en kan de verhuizing beginnen. Op 9 juli 2016 bestaat watersportvereniging Flevo 85 jaar. Op dit bijzondere moment zal de watersportvereniging de jachthaven officieel openen.

- De voorzitter vraagt in hoeverre op het terrein van de nieuwe jachthaven nog restanten zijn gevonden van het vliegtuig. De heer Brouwer geeft aan dat tijdens detectiewerkzaamheden op de locatie van het oude industrieterrein Haven, ter hoogte van het voormalige terrein van Eerland, restanten aangetroffen van een wrak van een geallieerd vliegtuig. In overleg met de Koninklijke Luchtmacht is besloten om de resterende 48 gedetecteerde objecten te benaderen en zo nodig te bergen. Daarbij zijn geen nieuwe restanten van een vliegtuigwrak aangetroffen.

Voortgang detectieonderzoek

In 2012 heeft een historisch vooronderzoek plaatsgevonden naar de mogelijke aanwezigheid van conventionele explosieven in het plangebied. Daaruit bleek dat een deel van het werkgebied is verdacht. Tijdens de uitvoering van werkzaamheden in niet-verdachte delen ontstond het vermoeden dat de tot op dat moment bekende resultaten van de historische vooronderzoeken geen volledig beeld gaven van de werkelijke verwachting ten aanzien van mogelijk aan te treffen niet-gesprongen explosieven. Om alle mogelijke risico's en de aanwezigheid van explosieven uit te kunnen sluiten, dan wel daartoe de noodzakelijke maatregelen te nemen, is besloten om in een groter gebied aanvullend detectieonderzoek uit te voeren.

Voortgang sloopwerkzaamheden

De samenloop van de detectiewerkzaamheden met de sloop van vloeren en funderingen onder asbestcondities is een complicerende factor. Dat wordt versterkt doordat zich in een aantal gevallen tegenvallers in de sloopactiviteiten hebben voorgedaan. De eerder gekozen aanpak om de sloop en bodemsanering in bouwteamverband met de aannemer aan te pakken – en daar de detectiewerkzaamheden bij te betrekken – werpt in die zin zijn vruchten af dat efficiënt en effectief keuzes worden gemaakt ten aanzien van de manier waarop het werk wordt uitgevoerd. Tegelijkertijd wordt de veiligheid structureel gewaarborgd op basis van een integraal c.q. overkoepelend veiligheidsplan, waaraan alle betrokken toezichthoudende instanties zich aan hebben geconformeerd. Door de vele onzekerheden is het nog niet mogelijk om een definitieve startdatum voor de grootschalige bodemsanering aan te geven.

Voortgang uitwerking Boulevardgebied

Het consortium heeft in het najaar van 2014 de conceptontwikkeling van het commerciële programma van het te herinrichten Boulevardgebied opgepakt. In een proces van co-design met alle hoofdspelers zijn in een beperkt aantal sessies de hoofdlijnen van de herinrichting met inbegrip van de financiële haalbaarheid bepaald. De heer Brouwer geeft wel aan dat het proces in de afgelopen weken wel in een ander daglicht is komen te staan door de overname van het Dolfinarium en refereert naar de eerder gemaakte opmerking van de heer Kouer.

Voortgang verwervingen Boulevardgebied

Afgelopen jaar is een verwervingstraject voor de aankoop van de opstallen en gronden van de kiosken aan de Boulevard in gang gezet. Met een ieder van de kiosk-eigenaren (en hun adviseurs) is nu een onderhandeling gestart. Parallel aan deze gesprekken loopt een onteigeningsprocedure om zeker te stellen dat de gronden tijdig in bezit zijn van de gemeente. Maar vooralsnog gaat de gemeente er vanuit dat zij de gronden minnelijk verwerven.

Financiën

Zoals in de vorige vergadering uitgelegd, laat de herziening van de grondexploitatie Waterfront per 1 januari 2015 (evenals vorig jaar) een verbetering van het saldo zien, ditmaal ter grootte van ca. € 4,6 miljoen. Daar staat wel tegenover dat het saldo in de risicoparagraaf is toegenomen met € 6,9 miljoen. De heer Brouwer geeft in het kort aan hoe deze bedragen tot stand zijn gekomen door de verschillen toe te lichten.

Planning

Begin van het jaar hebben opnieuw gesprekken op bestuurlijk niveau plaatsgevonden over de planning. Onder andere is gekeken naar de uitvoering van het civiel technische werk in 2015, zoals de aanleg van de kades op de Kop van de Stadswerven, het dempen van de Haven van Harderwijk en de verlegging van de kade in de Vissershaven.

- De heer Kok vraagt waarom het dempen van de Haven van Harderwijk uit de 3 scenario's voor het herinrichten van de Boulevard is gehaald.
- De heer Brouwer geeft aan het dempen van de haven niet alleen afhankelijk is van de uitvoering in het Boulevardgebied. Mede bepalend zijn het in goede banen leiden van de grondstromen.
- De heer Kok vraagt zich af waarom het nu wel mogelijk is om de haven eerder te dempen. Uit de eerdere discussie over dit onderwerp bleek dat er een duur prijskaartje hing aan het naar voren halen van het dempen in verband met het aanvoeren van grond.
- De heer van Schoten geeft aan dat de planning in de afgelopen maanden door verschillende factoren zodanig is verschoven, dat het mogelijk is om eerder grond uit een ander deel van het plangebied naar deze locatie te verschuiven.
- De heer Brouwer geeft aan dat in de volgende vergadering het onderwerp planning opnieuw aan de orde komt, indien meer duidelijkheid is over de hardheid van de uitgangspunt.
- De voorzitter merkt op dat er veel gebeurt in het derde kwartaal van 2016.
- De heer van Schoten beaamt dit en geeft aan dat de periode medio 2016 tot en medio 2017 druk is. De heer van Schoten geeft aan dat een deel van de planning wel afhankelijk is van de verkoop van de woningen.
- De heer de Vries vraagt of de presentatie met planning naar de leden van de klankbordgroep kan worden gestuurd.

5. Vaststelling van het verslag

De heer Brouwer geeft aan dat in de vorige vergadering was toegezegd om de wijkmanager van de binnenstad uit te nodigen om de stand van zaken wat betreft het Strandeiland toe te lichten. Hij was deze avond verhinderd, maar hij is op de eerste volgende vergadering van juni aanwezig. Met in achtneming van deze opmerking wordt het verslag van de vergadering d.d. 9 december 2014 vastgesteld.

6. Rondvraag en afsluiting

Rondvraag

De heer Nagtegaal wil graag weten hoe het nu precies zit met het 'dammetje' in de Lelyhaven. De heer Brouwer geeft aan dat de gemeente voornemens om het 'tijdelijke parkeerterrein' via de N302/ P-Flevo te ontsluiten door een tijdelijke dam in de Lelyhaven aan te leggen. Met als doel te voorkomen dat het toeristisch verkeer van en naar het parkeerterrein over de Burgemeester de Meesterstraat gaat rijden.

Afsluiting

De volgende klankbordgroepvergadering is gepland op dinsdag 9 juni 2015. Niets meer aan de orde zijnde, sluit voorzitter Asselbergs de vergadering om 21.45 uur.